# SOSYAL MEDYA YOLU İLE ÖZ-ANLATI OLUŞTURMA: EĞİTMENLERİN PAYLAŞIMLARI VE ÖĞRENCİ ALGILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

# SELF-NARRATION THROUGH SOCIAL MEDIA: A RESEARCH ON LECTURERS' SHARES AND STUDENT PERCEPTIONS


***Öz***

Mevcut çalışmada eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı oluşumlarının öğrenci algısı incelenmiştir. Bu algı sonucunda eğitmenlerin oluşturdukları öz-anlatı biçimi ile öğrenci algıları arasındaki farklılıklar ve benzerlikleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma, birbiri üzerine eklenen dört farklı nitel veri toplama tekniğine (nitel tematik içerik analizi, betimsel analiz, nitel ve nicel içerik analizi, elektronik veriye dayalı doküman analizi) dayalı analiz biçimlerini içermektedir. Bu bağlamda, araştırma öncelikle üniversite öğrencileri ile birebir etkileşimde bulunan eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı içerikli paylaşımlarının incelenmesinden oluşmaktadır. Daha sonrasında, öğrencilerin sosyal medyada oluşturulan eğitmen öz-anlatılarına yönelik algısı araştırılarak ikisi arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya çıkarılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin eğitmen paylaşımlarına merak duydukları, eğitmen öz-anlatılarının toplumun ve öğrencilerin beklentileri dahilinde gerçekleştirildiği, öz-anlatılarda sadece olumlu yönlerin gösterildiği, toplumsal değerler ile uyumlu olduğu ve eğitmen paylaşımlarının daha kabul edilebilir olmasında üniversite öğrencisi olmalarının etkisi olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca, paylaşımların gerçek yaşantıları ile tutarlı olmadığı ve eğitmenlik rolleri dışındaki öz-anlatılarını hem "görsel" hem de "görsel ve yazılı" olarak gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamındaki öz-anlatıların dişil dil ve eşitlikçi söylem içeriklerine sahip olduğu, eril/dişil görsel paylaşımların ise farklı algılandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin, eğitmenlerinden örnek davranış kalıpları içerisinde olmalarını ve mesleki kimliklerine yönelik paylaşımlarda bulunmalarını bekledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular neticesinde, üniversitede eğitim gören öğrencilerin eğitmenlerinin öz-anlatı içerikli sosyal medya paylaşımlarının nasıl gerçekleştirildiği ve nasıl algılandığı ortaya çıkarılmıştır. Takip eden araştırma sonuçlarına göre, eğitmenlerin paylaşımlarında öz-denetim gerekliliğine yönelik öneriler geliştirilebilecektir.



***Anahtar kelimeler:*** Öz-anlatı, sosyal medya, eğitmen paylaşımları, öğrenci algısı, öz-denetim



***Abstract***

In the current study, university students' perceptions about the lecturers' self-narrative shares on social media were examined. As a result of these perceptions, it's also aimed to reveal the differences and the similarities between the lecturers' self-narrations and the students' perceptions. The study was analyzed using different forms of analysis based on four qualitative data collection techniques (qualitative thematic content analysis, descriptive analysis, qualitative and quantitative content analysis, electronic data-based document analysis). In this context, the research primarily consists of examining the self-narrative shares of the lecturers', who interact with the university students on social media. Afterwards, the students' perceptions about the self-narrations of the lecturers, which are created on social media, were investigated, and the similarities and differences between the two were revealed. As a result of the research, it was concluded that the students were curious about the shares of their lecturers. the self-narrations of the lecturers were formed by the expectations of the society and the students, only the positive aspects of the self-narrations were shown, and the self-narrations were performed in accordance with the social values. Being a university student makes the shares of the lecturers' more acceptable. Moreover, it has been revealed that; the lecturers' self-narratives are not consistent with their real life, and apart from their teaching roles the lecturers perform their self-narrations both in 'visual' and 'visual and written' forms. The self-narrations of the lecturers have feminine language and egalitarian discourse content, whereas masculine/feminine visual shares are perceived differently. In addition, it has also been found out that, lecturers are expected to share their self-narrations in the form of model behaviour patterns and professional identities by the students who follow them. As a result of the findings which are obtained from the study, how self-narration posts of the lecturers in social media are performed and perceived by the university students have been revealed. According to the results of the following research, suggestions regarding the necessity of self-control in the shares of the lecturers can be brought on.



***Keywords*:** Self-narration, social media, lecturers' shares, students' perceptions, self-control


## *Giriş*

Yirmi birinci yüzyıl ile birlikte hayatımızın önemli bir parçası haline gelen internet, toplumun her kesiminde ve her alanında yaygınlaşarak kullanılmaktadır. Günümüzde *toplumsal yaşantımızda; tutum, davranış ve alışkanlıklarda önemli değişikliklere yol açacak bir potansiyele sahip* olan internet (Tel-Köksalan, 2009:264), dijital teknolojilerin günlük yaşamımızdaki kullanımının artması ile birlikte kullanım amaçlarında da farklılık göstermeye başlamıştır. Toplumsal yaşantının tamamlayıcı unsuru haline gelen internet kullanımının

farklılığını profesyonel alanda da gözlemlemek mümkündür. Çağa ayak uydurmak adına sosyal medyanın sıklıkla kullanılan internet sitelerinde meslek sahibi kişiler tarafından yapılan paylaşımlar, profesyonel iş yaşamı ve çalışanlar hakkında önemli veriler ortaya koymaktadır. Öncelikle, çalışmanın ana temasını oluşturan öz-anlatı (self-narration) kavramndan bahsetmek yerinde olacaktır.

Kelime anlamı olarak "öz" kavramı, İngilizce *self* kelimesinden türetilmiştir. *Kendi; kendine; öz; kendiliğinden; ben; benlik; özbenlik*; vb. anlamlarına karşılık gelen *self* terimi, araştırmacıların tercihleri doğrultusunda birbiri yerine alternatif olarak kullanılmaktadır (Cambridge Dictionary,2017; Dict.com, 2017; WordReference, 2017). Farklı çalışmalarda araştırmacının tercihine göre kullanılan "self" terimi; kendilik (benlik) kavramı, *bir kimsenin öz varlığı, kişiliği, onu kendisi yapan şey, kendilik, kendilik sunumu, izlenim yönetimi, şahsiyeti*, vb. anlamlarına karşılık gelecek şekilde kullanılmıştır (Türk Dil Kurumu, 2018; Schlenker, 1980; Biçer, 2014:83; Pösteki -Velioğlu, 2014; Ertürk-Eray, 2016; Armağan, 2013). Mevcut araştırmada, çalışmanın ana konusunu oluşturan "self" kavramı, Türkçe çevirilerinden biri olan "öz" terimine karşılık gelecek şekilde ele alınmıştır.

Buradan hareketle öz-anlatı kavramının ayrıntılı tanımını yapmak yerinde olacaktır. *Öz-anlatı, bir kişinin duygu, düşünce ve duyum gibi bireyselliğini ve kimliğini oluşturan unsurların toplamı olarak adlandırılan kendilik kavramını yorumlama ve ifade etme şekli* olarak açıklanmaktadır (Merriam-Webster Dictionary, 2018). Teichert'a (2004) göre öz-anlatı, bir toplumda *başkaları ile karşılıklı etkileşim yolu ile gerçekleşen ve kişinin kimlik oluşturma sürecinde diğerlerine yansıttığı izlenimlerin tümüne karşılık gelen kendilik kavramının, kişinin kendini ifade etme ya da sunma şekline dönüşmesi* durumu olarak tanımlanmaktadır.

Öz-anlatılar; *kendiliğin hedeflerini, değerlerini ve doğruluğunu etik bir perspektifte ifade eden, kişinin kimliğini oluşturan ve vicdanın önemli bir rol oynadığı platformlar* olarak tanımlanmaktadır. Kişinin *kimliği öz-anlatı sayesinde; öz-anlatı da kişinin kendisi sayesinde* oluşturulmaktadır (Teichert, 2004:177). Buradan hareketle, öz-anlatıların kişinin kendi kimliğinin bir yansıması sonucu oluştuğu sonucuna ulaşmak mümkündür.

Öz-anlatıyı kendilik kavramıyla ilişkilendiren Baker (2016: 5) verdiği örnekte, *"A kişisinin" kimliğinin, bir kişiye atfedilen- eylem, deneyim, inanç, değer, arzu, karakter özellikleri- gibi konularına cevap veren öz-anlatılardan oluşan bir kendilik anlayışı ile yaratıldığını* vurgulamıştır. *Anlatı kelimesinden türeyen ve geçmişteki anlatılarımızın yeniden sunulması yoluyla kişinin kendi kişisel boyutuna yönelmesi* (Fernandez-Navarro vd., 2014:25) olarak tanımlanan öz-anlatı kavramı için kişinin sosyal bir varlık haline gelmesinde ve kendiliğin yeniden oluşumu kavramının şekillenmesinde etkin bir rol oynadığını söylemek mümkündür. Öz-anlatıların *kişinin kendi yaşamını betimleme kapasitesine işaret ettiğinin* üzerinde duran Sipiteri (2016), *öz-anlatıların kişinin sadece kendi yaşantısına uyguladığı takdirde gelişebildiği durumlar için kullanıldığının* altını çizmektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında, öz-anlatıyı; kişinin kimliğini oluşturan ve başkaları ile etkileşimi sonucu yeniden şekillendirilebilen, kendini ifade etme ve yorumlamaya imkan tanıyan birtakım tecrübeler bütünü olarak tanımlamak mümkündür.

Araştırmada sosyal medya üzerinden öz-anlatı oluşturulması incelendiğinden, sosyal medya sitelerinin kullanım özellikleri dikkate alındığında, kişilerin öz-anlatı içerikli paylaşımlarını kimlere yönelteceğini belirleme şanslarının bulunduğu görülmektedir. Arkadaşlık isteklerini kabul etme ya da takipçi kabulü ile öz-anlatılarının erişebileceği kitleler kullanıcı tarafından seçilebilir özelliktedir. Buradan hareketle üniversite ortamındaki öğrencilerin özellikle *öğrenci üzerinde dışarıdan en fazla nüfuza sahip olan etken olarak tanımlanan eğitmenlerini* sosyal ağlarda arkadaşları olarak ekleme isteğini gösterdikleri gözlemlenmektedir (Yılmaz - Arslan, 2014: 4).

Öğrenci-öğretmen etkileşimi çerçevesinde, öğrenciler eğitmenlerinin öz-anlatı paylaşımlarını gözlemleyerek öğretmenlerinin kişilikleri, özel hayatları, beğenileri vb. hakkında daha detaylı bir fikre sahip olmaktadırlar. *Eğitmenlerin eğitim ve öğretim alanının merkezinde* yer aldığını belirten Ayaydın–Tok (2015: 191), *öğretmenlerin tutum ve davranışlarının aynı zamanda, öğrenci başarısı, hizmet kalitesi ve okullardaki sistemin işleyişine de doğrudan etki ettiğinin* üzerinde durmaktadır. Buradan görülüyor ki, eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatıları,

eğitimin birçok alt alanına (öğrenci başarısı, hizmet kalitesi, vb.) yönelik etkileşim yaratarak paylaşımlarının içeriğinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.
Dolayısıyla, eğitmenlerin kendileri ile ilgili çeşitli sosyal ağlardaki farklı öz-anlatıları, öğrencilerinin kendileri hakkında bilgi sahibi olmasına olanak sağlarken- eğitmenlerin kişisel özellikleri, özel hayatları- gibi konularda da öğrencilerin birtakım çıkarımlarda bulunmalarına zemin hazırlamaktadır. Bu noktada, mevcut çalışmada eğitmenlerin kimlik göstergesi olarak düşünülen sosyal medyadaki öz-anlatı paylaşımlarının öğrenciler tarafından nasıl anlamlandırıldığı sorusu önem kazanmaktadır.
Konuya ilişkin, paylaşılan bir resmin *herkes tarafından aynı şekilde algılanmadığının* üzerinde duran Speidel (2013: 173), *aynı görüntüyü farklı kişilerin farklı şekillerde yorumlayabildiğine* dikkat çekmektedir. Buradan hareketle öz-anlatı içerikli bir paylaşımın herkes için farklı içerikle yorumlanabileceği ve başkaları tarafından nasıl algılandığının açıklamasının net bir şekilde yapılamayacağı çıkarımı yapılabilmektedir.
Konuya yönelik Mycoskie (2014: 41) de herhangi bir kişinin *öz-anlatı oluştururken çok dikkat etmesi* gerektiğinin üzerinde *durarak kişilerin paylaşımlarının başkaları tarafından algısının çok önemli olduğunun* tekrar altını çizmektedir. Dolayısıyla yapılan öz-anlatı içerikli paylaşımlarda öz-anlatıların gerçek kişilikle uyumlu olup olmaması başkalarının sizi nasıl algıladığı ile ilişkilendirilebilmektedir. Bu noktada öz-anlatının ne kadar etkili olduğu ve hangi amaçla paylaşıldığı önem kazanmaktadır.
Konuya yönelik bir başka nokta ise sosyal medya yolu ile oluşturulan öz-anlatılarda *ortaya konan bilgilerin gösterilen ya da yazılanın dışında, gösterilmeyen bölümleri de içerdiği* kısmıdır (Tam, 2015: 15). *Öz-anlatı, paylaşılan anın çeşitli şekillerde ve istenilen ölçüde yeniden formüle edilebildiği, hatta farklı izleyiciler için atlanabilir, süslenebilir, yeniden düzenlenebilir ve uyarlanabilir olma* özelliği taşıdığından (Kehily, 1995: 24-28), *kişi kendisini başkalarına nasıl sunmak istiyorsa* o yöndeki *bir ifade ya da içerik ile hem yazılı hem de görsel olarak öz-anlatı paylaşımını* gerçekleştirebilmektedir (Abbott, 2008; Nanay, 2009).
Konuya ilişkin Binhalail (2014), "bir resim binlerce kelimeye değer" (A picture is worth a thousand words) deyiminden yola çıkarak *sosyal ağ sitelerinde seçilen profil fotoğraflarının kişisel bir öz-anlatı ifadesi* içerdiğinden bahsetmektedir. *Konusu ne olursa olsun -politik, dini, sosyal veya kişisel- her bir görsel içeriğin bir hikâye anlatımında bulunduğunu ve genellikle kişisel kimliğin anlatının altında yatan farklı görsel ifadelerin kullanılması ile kendini gösterdiğini* belirtmektedir. Sosyal medyadaki farklı *öz-anlatılar sayesinde paylaşılan herhangi bir içerik; kişinin kendini ifade biçimi, yapısı ve ilişkisel dinamiklerine erişiminde ayrıcalıklı bir araç* görevinde bulunmakta, bunun sonucu olarak *kendiliği oluşturan unsurlar, paylaşılan görüntü ve içeriğin bileşenleri* (Meira - Ferreira, 2008) haline gelmektedir.
Tüm bu bilgiler ışığında, kişinin sosyal medyadaki öz-anlatı içerikli paylaşımlarının kişinin yaşantısına ait gösterilen ya da gösterilmeyen birtakım veriler sunduğu ve başkalarının bu paylaşımları nasıl algıladığı ve yorumladığının net olarak belirlenemediği çıkarımına ulaşmak mümkündür. Bunun sonucunda, kişi sosyal medyada öz-anlatı paylaşımları ile istediği yönde yeni bir kimlik yaratma modeli bile gerçekleştirebilmektedir.

**Araştırma Amacı**

Araştırmada üniversite öğrencileri ile birebir etkileşimde bulunan ve *toplumu şekillendirmede en önemli unsurlardan biri* (Kılıçer, 2008: 209) olan eğitmenlerin;

-sosyal medya paylaşımları
-bu paylaşımlarının öğrenciler tarafından algılarının belirlenmesi
-bu algı sonucunda eğitmenlerin oluşturdukları öz-anlatı biçimi ile öğrenci algıları arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

-Üniversite öğrencilerinin, eğitmenlerinin sosyal medya paylaşım konularına ilişkin genel görüşleri nelerdir?
-Üniversite öğrencileri eğitmenlerinin öz-anlatılarını;
-toplumsal kabul edilebilirlik
-gerçek yaşamla tutarlılık
-cinsiyet rolleri açısından nasıl değerlendirmektedir?

-Eğitmenlerin sosyal medya hesaplarındaki öz-anlatı konu kategorileri nelerdir ve bu kategorilerin paylaşım oranları nasıldır?

-Eğitmenlerin sosyal medyada kendi görüntülerini içeren paylaşımları öğrenciler tarafından ifade edilen toplumsal değerlerle uyum noktasında nasıl gerçekleşmektedir?

Çalışmada belirlenen ana problem cümlesine dayalı alt problemler, temel olarak öğrenci ve eğitmen noktasında farklı 2 gruptan veri elde etmeyi gerektirmiştir. Bu sebeple, araştırmada dört alt probleme yanıt üretecek farklı örnekleme grupları, veri toplama araçları ve analiz biçimleri ile çalışılmıştır.

**Araştırma Yöntemi**

Mevcut araştırma 4 farklı nitel analiz yöntemi (nitel tematik içerik analizi, betimsel analiz, nitel ve nicel içerik analizi, elektronik veriye dayalı doküman analizi) uygulanarak incelenmiştir. Bu yönü ile çalışma, farklı veri toplama teknikleri ve farklı analiz biçimlerinin kullanıldığı diğer yöntemler ile üçgenleştirilmiştir (triangulation). *Nitel araştırma yöntemi uygulanarak yapılan araştırmaların yeni araştırma metotlarını ve temalarını ortaya çıkardığı* (Creswell, 2003) görüşünden yola çıkılarak, bu araştırmanın ilgili alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

**Araştırma Modeli**

Nitel yönteme dayalı yürütülen araştırmada, "durum çalışması" desenlerinden, "bütüncül tek durum deseni" kullanılmıştır. Bütüncül tek durum desenine dayalı yaşama geçirilen bu araştırmanın, geçerliliğini (validity) sağlama amacı ile belirlenen farklı araştırma sorularına yanıt bulmak için hem veri kaynağı hem de veri toplama tekniğinde çeşitlemeye gidilmiştir. Birden fazla *veri toplama yöntemini içinde barındıran durum deseni sayesinde, araştırmada zengin ve birbirini teyit edebilecek veri çeşitliliğine* (Yıldırım - Şimşek, 2013: 83) ulaşılması hedeflenmiştir.

**Örneklem**

Dört farklı nitel analiz yöntemi uygulanarak incelenen araştırmanın "birinci ve ikinci nitel basamakları" için çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında, İzmir ili Buca ilçesinde Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Yabancı Diller Yüksekokulu'nda (YDY) öğrenim gören İngilizce hazırlık sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Farklı branşlardan oluşan yaklaşık 3000 ve üzeri öğrenci sayısına sahip olan DEÜ YDY, İzmir'in en eski ve köklü üniversitelerinden biri olması sebebi ile mevcut çalışma için tercih edilmiştir. Araştırmada "amaçlı örnekleme yöntemi" içinde yer alan 'kolay ulaşılabilir durum örneklemesi' uygulanmıştır.

Gönüllülük esas alınarak belirlenen örneklem grubu, farklı cinsiyet (kadın-erkek), yaş (18-23) ve fakültelerin bölümlerinden (İngilizce iktisat; İngilizce makine mühendisliği; İngilizce işletme, vb.) seçilerek oluşturulmuştur. Örneklem grubunun tanımlanması açısından katılımcı öğrenciler K1, K2, K3,…,K12 şeklinde kodlanmıştır.

Araştırmanın "üçüncü nitel ve nicel araştırma basamağını" oluşturan 'eğitmenlere yönelik analiz' için "amaçlı örnekleme yöntemlerinden" "uygun durum örneklemesi" ve "ölçüt örnekleme' yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Araştırmanın bu basamağında incelenen sosyal medyada profil hesabı açık eğitmenlere *ulaşabilme imkanını kolaylaştırması ve bu bağlamda, zaman kazanımı yaratarak uygulamayı yapılabilir hale getirmesi* (Kılıç vd. 2012: 13) sebebi ile uygun durum örneklemi seçilmiştir.

Araştırmanın üçüncü basamağı için DEÜ Öğretim Görevlisi 4 kadın eğitmen ve veri çeşitliliği sağlanması amacı ile sosyal medyada profil hesabı açık olan 20 eğitmenden (12 kadın, 8 erkek) oluşan bir örneklem grubu oluşturulmuştur. Toplamda 24 eğitmenin öz-anlatı sunumu çerçevesinde sosyal medya hesaplarının (Facebook) incelendiği araştırmada, profil hesabı açık olan eğitmen örneklem grubunun seçimi için aşağıdaki kriterler göz önüne alınmıştır:

-Öğretmen veya öğretim üyesi tanımlamasını yapmış olma

-Düzenli yazılı ve görsel içerik paylaşımında bulunuyor olma (ayda en az 10 içerik paylaşımında bulunma)

-Ağ genişliğine sahip olma (600-1000 arası değişkenlik gösteren arkadaş sayısı).

Çalışmanın eğitmenlere yönelik "dördüncü görsel içerik analizi basamağı"; "üçüncü nitel ve nicel içerik analizi basamağındaki" profil hesabı açık olan örneklem grubundan oluşmaktadır. Araştırmanın önemli bir kısmını oluşturan "eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatıları"

konusu, bu basamakta sosyal medyadaki profil hesabı açık eğitmenlerin fotoğraf paylaşımları esas alınarak incelenmiştir.

**Geçerlilik ve Güvenirlik**

Araştırma amacı ve soruları doğrultusunda çalışma, birbiri üzerine eklenen 4 nitel veri toplama tekniği ve farklı analiz biçimlerini içerdiğinden, birbirini destekleyen ve güçlendiren veri zenginliği sağlanarak araştırmanın geçerliği ve güvenirliğinin arttırılması amaçlanmıştır. Buna ek olarak, çalışmanın geçerliliğini arttırmak amacı ile nitel araştırmanın yapısında var olan ayrıntılı ve derinlemesine veri toplama tekniği ile kişilerin görüş ve deneyimleri yansıtılmıştır. Ayrıca, araştırmada soruların geçerliliğini sağlamada uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Soruların araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı kapsam geçerliliği yönünden değerlendirilmiştir.

**Veri Toplama Araçları**

Araştırmanın öğrencilere yönelik birinci ve ikinci basamağı için veri toplama araçları:

**Birinci Nitel Araştırma Basamağı Veri Toplama Aracı**

Bu basamakta örneklem grubunda yer alan 43 öğrenciye **'**eğitmenlerinin sosyal medya paylaşımları konusuna ilişkin genel görüşlerini' değerlendirme amacı ile alanyazın incelemesinin sonucunda belirlenen ve araştırma problem cümlesi ile bağlantılı olan aşağıdaki hatırlatmalar yapılarak 45 ile 60 dakika süre içerisinde bir kompozisyon yazımı uygulanmıştır.

**Birinci Hatırlatma:** Sosyal medya hesabı takip edilen eğitmenlerin görsel paylaşımlarına ilişkin düşünceleri

**İkinci Hatırlatma:** Genel olarak eğitmen paylaşımlarının (görsel, yazılı, video, vb.) onların yaşantısı, karakteri, hayata bakışı, vb. hakkında nasıl bir fikir verdiği

Veri seti, ayrıca temaların yer aldığı tablo düzeni ile sayısallaştırılmıştır. Örnekteki gibi bir tema/kod cetveli kullanılmıştır.

**Birinci Nitel Araştırma Basamağı Örnek Kod Cetveli**

| Katılımcı | Tema 1: | Tema 2: | Tema 3: | Tema 4: | Tema 5: | Tema 6: | Tema 7: | Tema 8: | Tema 9: | Tema 10: |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| K1 | + | | | | | | | | | |
| … | | | | | | | | | | |
| K43 | | | + | | | | | | | |
| **Toplam** | | | | | | | | | | |

**İkinci Nitel Araştırma Basamağı Veri Toplama Aracı**

Bu basamakta, amaçlı örnekleme yöntemlerinden "ölçüt örnekleme' yöntemi ile gönüllülük esas alınarak belirlenen 12 katılımcıya (farklı cinsiyet, yaş ve fakültelerin bölümlerinden seçilen) yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Örneklem grubunun tanımlanması açısından katılımcı öğrenciler K1, K2, K3,…,K12 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcılar ile 40 ile 60 dakika aralığında derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir.

**Üçüncü Nitel ve Nicel İçerik Analizi Basamağı: Eğitmenlere Yönelik Analiz Biçim ve Basamakları İçin Veri Toplama Araçları**

Yapılan içerik analizinin sonucu ile bağlantılı olan üçüncü araştırma basamağı için DEÜ Öğretim Görevlisi 4 kadın eğitmen ve veri çeşitliliği sağlanması amacı ile sosyal medyada profil hesabı açık olan 20 eğitmenin (12 kadın, 8 erkek) öz-anlatı sunumu çerçevesinde sosyal medya hesapları (Facebook) incelenmiştir. Elektronik ortama dayalı elde edilen veriler bir kod cetveli hazırlanarak veri üçgenlemesi (data triangulation) uygulanmıştır. Veriler aşağıdaki tabloda biçimsel olarak sunulmuştur:

**Eğitmenlerin Öz-Anlatı Kategorileri ve Paylaşım Oranları**

| | Tema 3: Eğitmenlerin Sosyal Medyada Öz-anlatı Oluşturma Biçimleri | | | | | Tema 4: Eğitmenlerin Gerçek Yaşantıları ve Sosyal Medyada Öz-anlatıları | | Tema 5: Eğitmen Paylaşımlarının Toplumsal Değerler ile Uyumu | | Tema 6: Toplumsal Cinsiyet Rolleri Bağlamında Eğitmen Paylaşımları | | Genel Toplam (n)/% | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Katılımcı | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T. | A.T | . | |
| K1 | … | … | … | … | … | … | … | … | … | … | … | .. | … |
| K24 | | | | | | | | | | | | | |
| Toplam | | | | | | | | | | | | | |

**Dördüncü Görsel İçerik Analizi Basamağı: Eğitmenlere Yönelik Analiz Biçim ve Basamakları İçin Veri Toplama Araçları**

Araştırmanın eğitmenlere yönelik son basamağında, "üçüncü nitel ve nicel içerik analizi basamağındaki" sosyal medyadaki profil hesabı açık olan eğitmenlerin fotoğraf paylaşımları incelenmiştir. Önceki basamaklardaki bulgular ile benzerlik ve farklılıkların incelenmesi ve veri çeşitliliği sağlanması açısından, üçüncü nitel ve nicel içerik analizi basamağında belirtilen (sosyal medyada profil hesabı açık olan) 20 eğitmenden oluşan örneklem grubu ile çalışılmıştır. Elektronik ortama dayalı elde edilen görsel veriler sonucunda eğitmen paylaşımlarının uyum göstergeleri belirlenmiştir. Veriler aşağıdaki tabloda biçimsel olarak yer almaktadır:

**Eğitmen Paylaşımlarının "Toplumsal Değerler ile Uyumu" Göstergeleri Görsel İçerik Analizi**

| Katılımcı Fotoğrafları | Uyum Var (n) | Uyum Yok (n) |
|---|---|---|
| 1. KF | 5 | - |
| … | … | … |
| 20. KF | 5 | - |
| | %... | %... |
| **Toplam Fotoğraf: 100** | | |

**Veri Analizi**

**Birinci Nitel Araştırma Basamağı Veri Analizi**

Veri toplama aracı olarak kullanılan kompozisyonlara nitel tematik içerik analizi ve betimsel analiz yöntemi uygulanmıştır. Kompozisyonlar, öncelikle birçok kez okunmuş ve ardından içeriklerine göre kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar sıralanarak verilen cevaplardaki ortak temalar belirlenmiş ve bulgular kısmında sonuçlar tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

**İkinci Nitel Araştırma Basamağı Veri Analizi**

Veri analiz kısmı için derinlemesine görüşme yöntemi kullanılarak ayrıntılı ve derinlemesine bilgi sağlanmıştır. Betimsel analiz ve içerik analizi yöntemi ile kod listesi oluşturarak temalar ve alt temalar belirlenmiş, katılımcı görüşleri bulgular kısmında katılımcıların cevaplarından doğrudan alıntılar yapılarak incelenmiştir.

**Üçüncü Nitel ve Nicel İçerik Analizi Basamağı: Eğitmenlere Yönelik Veri Analizi**

Elektronik veriye dayalı doküman analizi sonucunda, eğitmenlerin öz-anlatı paylaşımlarındaki konu, kategori ve paylaşım oranları, nitel ve nicel içerik analizi yöntemi ile belirlenmiş ve bulgular bölümünde tabloda yorumlanmıştır.

**Dördüncü Görsel İçerik Analizi Basamağı: Eğitmenlere Yönelik Veri Analizi**

Üçüncü nitel ve nicel içerik analizi basamağında belirtilen örneklem grubundaki 20 eğitmenin (12 kadın, 8 erkek), belirlenen tarihler arasında paylaşımda bulundukları fotoğraflar, son üç ay esas alınarak güncel olandan geriye dönük olarak seçilerek elektronik veriye dayalı doküman analizine tabi tutulmuştur. Eğitmenlerin fotoğraf analizinde, birinci ve ikinci nitel araştırma analiz basamaklarındaki sonuçlar esas alınarak öğrenciler tarafından belirtilen eğitmen paylaşımlarının "toplumsal değerler ile uyumu" göstergeleri temel alınmıştır. Öğrenci

algılarına ilişkin eğitmenlerden beklenen toplumsal değerler ile uyum ölçütleri, görsel içerik analizi çerçevesinde araştırmacı tarafından oluşturulan kodlama listesinde nicel içerik analizi yöntemi uygulanarak incelenmiştir. Analiz sonuçları bulgular kısmında yorumlanmıştır.

**Bulgular**

Dört farklı nitel analiz yöntemi uygulanarak gerçekleştirilen araştırmanın bulgular kısmının yorumlanması da bu doğrultuda, aynı sıralama izlenerek gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları bölümünde tablolar kullanılarak görselleştirilen araçlar, aşağıda ayrıntıları ile açıklanmıştır.

**Birinci Nitel Araştırma Basamağına Yönelik Bulgular (Öğrencilere Yönelik Araştırma Bulguları)**

43 öğrenciye 'eğitmenlerinin sosyal medya paylaşımları konusuna ilişkin genel görüşlerini' değerlendirme amacı ile kompozisyon yazdırılmıştır. Veri setine dayalı olarak, 10 temaya ulaşılmıştır. Konu başlıkları incelendiğinde; eğitmenlerin kendi yaşantısı hakkında bilgi veren öz-anlatı paylaşımlarının öğrenciler açısından merak uyandırdığı ve bu paylaşımların araştırmaya katılan 43 öğrencinin 25'inin uygun karşıladığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Bunun devamında, diğer bir madde olan: eğitmenlerin sosyal medyadaki paylaşımlarında örnek davranışlarda bulunması gerektiği düşüncesi, katılımcı öğrencilerin ikinci sırada en yüksek ortak cevaplarını oluşturmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin bir kısmının (K6, K9, K11, K12, K14, K15) eğitmenlerinin paylaşımlarını gerçek hayat ve karakterleri ile tutarlı, bir kısmının (K16, K22, K25, K26, K33, K34, K43) ise tutarsız bulduğu, uygunsuz (içkili, argo kullanımı, vb.) paylaşımların ise öğrenciler tarafından uygun bulunmadığı, hatta onaylanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan analizde, öğrencilerin eğitmenlerinin sosyal medyada sürekli paylaşım yapmalarını (K1, K30, K31, K36, K43) siyaset içerikli paylaşımlarda bulunmalarını (K3, K35) ve öğrencilerini kişisel hesaplarına kabul etmelerini uygun bulmadıkları (K25, K27, K30, K35) bazı katılımcılarda ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, eğitmenlerinin sadece eğitim hayatı ile ilgili paylaşımlarda bulunması gerektiği (K6, K42) ve özel hayat içerikli paylaşımlarının uygun bulunmadığı (K3, K30, K31) sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan analizin sonuçlarına göre, yüzdesel bazda en yüksek oranda (%34,) eğitmenlerin kendi yaşantıları hakkında bilgi veren öz-anlatı paylaşımlarının öğrenciler açısından merak uyandırdığı ve uygun bulunduğu ortaya çıkmıştır. İkinci olarak en yüksek yüzdesel oranda (%20) ise; eğitmenlerin sosyal medyadaki paylaşımlarında örnek davranışlarda bulunması gerekliliği düşüncesi yer almaktadır.

Ayrıca, katılımcıların %9'u eğitmenlerin paylaşımlarının gerçek hayat ve karakteri ile tutarsız olduğunu belirtirken, tutarlı olduğunu düşünenlerin oranı ise; %8 olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcıların cevapları doğrultusunda -eğitmenlerin sürekli paylaşım yapmalarının ve uygunsuz (içkili, argo kullanımı; vb.) paylaşımlarda bulunmalarının uygun bulunmadığı ve eşit oranda bir yüzdeye (%7) sahip oldukları görülmektedir. Buna ek olarak; eğitmenlerin öğrencileri kişisel hesaplarına kabul etmelerinin (%5) ve özel hayat içerikli paylaşımlarda bulunmalarının (%4) uygun bulunmadığı yapılan analiz sonucunda ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin eğitmenlerin siyaset içerikli paylaşımlarını uygun bulmadıkları ve sadece eğitim hayatı ile ilgili paylaşımlarda bulunma beklentisinde de olmadıkları eşit orandaki yüzde ile (%3) ortaya çıkmıştır. Temalar aşağıda sunulmuştur:

**Birinci Nitel Araştırma Basamağına Yönelik Temalar: Eğitmenlerin Sosyal Medya Paylaşım Konularına İlişkin Öğrencilerin Genel Görüşleri**

| | |
|---|---|
| **Tema 1** | Sürekli paylaşım yapılmasının uygun bulunmaması |
| **Tema 2** | Kendi yaşantısı hakkında bilgi veren öz-anlatı paylaşımlarının merak uyandırması/uygun bulunması |
| **Tema 3** | Siyaset içerikli paylaşımların uygun bulunmaması |
| **Tema 4** | Sadece eğitim hayatı ile ilgili paylaşımlarda bulunulmalı düşüncesi |
| **Tema 5** | Özel hayat içerikli paylaşımların uygun bulunmaması |

| | |
|---|---|
| **Tema 6** | Paylaşımlarının gerçek hayat ve karakteri ile tutarlı bulunması |
| **Tema 7** | Paylaşımlarının gerçek hayat ve karakteri ile tutarsız bulunması |
| **Tema 8** | Uygunsuz (içkili, argo kullanımı, vb.) paylaşımların uygun bulunmaması |
| **Tema 9** | Örnek davranışlarda bulunulmalı düşüncesi |
| **Tema 10** | Öğrencileri kişisel hesaplarına kabul etmelerinin uygun bulunmaması |

**İkinci Nitel Araştırma Basamağına Yönelik Bulgular (Öğrencilere Yönelik Araştırma Bulguları)**

Araştırmanın ikinci nitel araştırma basamağında araştırmanın temel konusunu oluşturan: "eğitmenlerin sosyal medya yolu ile öz-anlatı oluşturması ve bu paylaşımların öğrenci algısı" konusuna ilişkin hem alanyazın incelemesinin sonucunda ortaya çıkan; hem de birinci nitel araştırma basamağının sonucunda elde edilen veriler esas alınarak hazırlanan araştırma soruları, DEÜ YDY'de İngilizce hazırlık eğitimi gören 12 öğrenciye yöneltilmiştir. Derinlemesine görüşme yöntemi ile toplanan veriler, betimsel analiz ve tematik içerik analizi yöntemi uygulanarak analiz edilmiştir. Araştırmacı tarafından veri seti tekrarlı okunup görüşme deşifreleri kodlanmış ve temalar belirlenerek araştırma bulguları bu temalar doğrultusunda sık sık katılımcıların cevaplarından doğrudan alıntılar yapılarak sunulmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucu, veri setinden doğrudan alıntılar yapılarak araştırmanın ikinci nitel araştırma basamağı betimsel olarak da analiz edilmiştir. Temalara yönelik katılımcı görüşlerinin bazılarına aşağıda yer verilmiştir: :

***TEMA 1:*** **Takip edilen eğitmen sosyal medya platformları**

Görüşmeye katılan öğrencilerin tümü eğitmenlerinin sosyal medya kullanmalarını gerekli bulmuştur. Sosyal medya kullanımının kişinin özel hayatına ilişkin bir tutum olduğu, özellikle eğitmenler gibi bilinçli bir kitlenin sosyal medya kullanmasının kendileri açısından da faydalı olduğu görüşünde tüm katılımcılar birleşmişlerdir.

Eğitmenlerini takip ettikleri sosyal medya platformlarının çeşitlilik gösterdiği katılımcı cevaplarında, en çok Instagram, Twitter, Facebook ve YouTube platformlarının takip edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, eğitmenlerinin Facebook'u daha çok tercih etmeleri sebebi ile Facebook'a bakıldığı, aslında eğitmenlerinin YouTube, Instagram veya Twitter hesaplarının olmasını istedikleri; sonucuna varılmıştır. Katılımcılar bu konuya yönelik düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir:

"Bence eğitmenler sosyal medyayı kullanmalılar. Özellikle şunu kullanmalılar şunu kullanmamalılar diye bir şey yok. Bence Instagram, Snapchat vb. hepsini kullanabilirler. Sonuçta onun normal özel hayatı ben karışmam ki. Instagram daha güncel. Facebook galiba sadece Dokuz Eylül'de. Kullanan varsa da şu an zorunluluktan kullanıyordur" (K1).

***TEMA 2:*** **Eğitmenleri takip etme sebepleri**

Katılımcıların büyük çoğunluğu, eğitmenlerini sevdikleri, merak ettikleri ve özenip teşvik edildikleri için takip ettiklerini belirtmiştir. Katılımcılar aşağıdaki ifadeleri ile bu düşüncelerini desteklemişlerdir:

"Benim bu okulda öğretmenim vardı, blogger'dı. Gezip gördüğü yerlerin fotoğrafını çekip Instagram'a koyuyordu. Mesela çok merak etmiştim ondan takip etmiştim. Genelde çok takip etmem, ne bileyim yanlış anlaşılmasın diye. Çünkü her insan hoşlanmıyor öğrencilerin takip etmesini. Merak edip takip etmiştim yani, güzel merak"(K4).

"Hocayı sevmek ve merak takip sebebim" (K12).

"Öğretmenleri biz kendi kafamızda belli bir kalıba sokuyoruz. Dolayısıyla mesela dersi iyidir, her açıdan mesela sevdiğimiz bir hocadır, ama dışarda, sosyal hayatında belki çok örnek alacağımız davranış var ama ne yaptığını bilmiyoruz. Mesela bu açıdan bu şekilde ne ilgisini çeker, nelere ilgi duyar, mesela A Hoca sürekli müzeye, tiyatroya filan gidiyordu. Bir defa merak ettim böyle sürekli devamlı gittiği yer, ben de bir defa gittim geçen sene. Beğenmedim ama gittim. Beğenebilirdim de yani. İşte bu açıdan da çok faydalı olacak şeylere teşvik ediliyoruz" (K8).

Bunun yanı sıra, katılımcılardan K2 ve K5, eğitmenlerinin paylaşımlarının öğrencileri bilgilendirme ve gelişimini sağlama amacını taşıması gerektiğini belirterek eğitmenlerini takip etme sebeplerini bu çerçevede ifade etmişlerdir:

“Ben zaten genel olarak kimsenin özel hayatı için takip etmiyorum. Beğenmiyorum bunu. Ama öğretmenlerimin daha çok bilgilendirme amaçlı olmalarını isterim. Ama bu despotça sıkıcı bir şekilde değil, daha çok hayata katarak ve gerçekten bir şey öğrenmemizde bize bunu etkileyici bir şekilde sunarak olmasını isterdim” (K2).

**TEMA 3*: Eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı oluşturma biçimleri ve buna yönelik algı***

Araştırmanın bu sorusuna ilişkin öncelikle katılımcılara araştırmanın ana konusunu oluşturan öz-anlatı kavramının ne ifade ettiği sorulmuş ve katılımcıların hiçbirinin bu kavramı daha önce hiç duymadığı görülmüştür. Yeni bir kavram olarak dilimizde var olan öz-anlatı terimi, araştırmacı tarafından sonda soruları ile detaylı bir şekilde irdelenmiştir. Bunun sonucunda, öz-anlatı teriminin katılımcılar tarafından; kendini sunma ve kendini anlatabilme anlamlarına karşılık gelebileceği çıkarımını yaptıkları görülmüştür.

Çoğu katılımcı sosyal medya yolu ile öz-anlatı oluşumunun gerçekleşebileceği yönünde görüş belirtmiştir. Sosyal medyada eğitmenlerin öz-anlatı oluşturma biçimlerine yönelik; eğitmenlerin yazılı veya görsel paylaşımlarda bulunduğu, eğitmenlerin öz-anlatıları sayesinde karakter analizlerinin yapılabildiği ve yine bu sayede, bilinmeyen yönlerinin ortaya çıktığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların şu görüşleri yukarıda bahsedilen sonuçları destekler niteliktedir:

“Kişinin kendisini paylaşması, kendi yaşadığını paylaşması. Başka bir ortama sunma. Bu sosyal medya yolu ile gerçekleşiyor bence. Orada gerçekleşmesinin sebebi de kolay olması. Özenilen hayatı yaşıyor. … daha çok fotoğraf yolu ile oluşturulduğunu düşünüyorum. Ama ben bunu daha çok kendi çevremde görüyorum. Takip ettiğim hiçbir öğretmenden o şekilde bir paylaşım görmedim. Ya da öyle algılamadım. Daha çok kendi arkadaşlarımda ya da akranlarımda görüyorum”(K1).

“Günümüzde en çok yapılanlardan birisi sosyal medyayla sunmak bence. …Sosyal medyada genellikle her alanda öz-anlatılar paylaşılabiliyor bence. Whatsapp’da dahil olmak üzere. Hikâye özelliği geldi artık her dakikalarını paylaşabiliyorlar… Paylaşımlarda görseller ve videolar daha etkili oluyor. Öz-anlatı için görsel ve video sunumu daha geçerli ama eğer bilgilendirici bir şeyse yazı ve kaynak verilmesi daha önemli hale gelebiliyor”(K2).

“Şimdi, paylaştığı videolar olsun, hikâyeler olsun, yazdığı yazılar olsun, kesinlikle hem bize bir karakter analizi yaptırıyor onu yakından, sınıftan tanıyamadığımız yönlerini tanımamızı sağlıyor bence. Bilinmeyen yönlerini ortaya o şekilde çıkarıyor çünkü öğrenci, bir insanı öğretmenin öğrencisiyle kurduğu ilişki ile arkadaşlarıyla kurduğu ilişkiler farklı oluyor… Artık öyle bir hale geldik ki siyasi konulara girdiğimiz zaman sadece öğretmenler değil normal halktan bir insan yapsa da aşırı tepki alıyor. Özellikle Twitter’da oluyor. Eleyerek yazmak zorundayız, seçerek yazmak zorundayız. Kimse görüşünü iyi bir şekilde ifade edemiyor kısıtlamak zorunda kalıyor. Biz, kişilerin bize gösterdiği tarafını bilirken, onun aslında daha farklı ve daha sosyal ya da olumlu ya da olumsuz yönlerini internetten, herhangi bir sosyal medyadan öğrenebiliyoruz”(K6).

“Daha çok fotoğrafla gerçekleştiğini düşünüyorum. Instagram’dan takip ettiğim için”(K11).

**TEMA 4: Eğitmenlerin gerçek yaşantıları ile öz-anlatı paylaşımları arasındaki ilişki**

Kullanıcıların çoğu eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı paylaşımlarının gerçeği yansıtmadığı görüşünde birleşmişlerdir. Sadece eğitmenlerin değil, genelde herkesin sosyal medyada hayatlarındaki güzel ve mutlu anları paylaşma eğiliminde olduğu, buna ek olarak, başkalarının onayladığı, hatta olunması istenen bir kişinin sosyal medya yolu ile yaratıldığı ifade edilmiştir. Katılımcılar konuya yönelik görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Bana ne kadar samimi gelse de fotoğraflar, ben kesinlikle onların gerçek olduğunu düşünmüyorum. Bence sosyal medya insanların günlük hayattan kaçtığı bir platform başka bir maske takıyorlar bu platformdakiler. Sadece eğitmenler değil genel olarak hepsi. Ayrıma gerek yok, insanların hepsi bu şekilde kullanıyor” (K5).

“Ben gerçekleri yansıttığını düşünmüyorum hiç. Yani insanın kendi hayatını değil de olmak istediği şekli yansıttığını düşünüyorum. Hem mesleksel hem de arkadaşlar açısından her anlamda böyle düşünüyorum”(K10).

Katılımcılardan K1, K8 ve K9, konuya farklı bir açıdan yaklaşarak, eğitmenlerin sosyal medya paylaşımlarında öğrencileri düşünerek daha dikkatli davranması gerektiğini belirtmiştir. Eğitmen paylaşımlarının içeriği ile ilgili, eğitmenin kimliğine uygun paylaşımlarda bulunması gerekliliğine dikkat çekmiştir. Katılımcılar aşağıda belirtilen görüşleri ile konuyu destekler niteliktedir:

“Aslında şurası da önemli bu konuda mesela sosyal mecrada Instagram’da vb., orada bir öğretmenin takındığı tavıra dikkat etmesi lazım. Mesela burada, dersteki veya o anki öğrencisiyse onu çok etkileyebilir. Mesela normalde hocayı ciddiye alıyorken, orda beğenmediği bir şey veya çok absürt şeyler olursa öğrencisiyle ilişkisini kötü etkileyebilir” (K8).

**TEMA 5: Eğitmen paylaşımlarının toplumsal değerler ile uyumu**

Eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı içerikli paylaşımları konusuna ilişkin, katılımcıların büyük çoğunluğu (K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24) toplumsal baskının eğitmenlerin paylaşımlarında etken

olduğu düşüncesine sahip olmaktadır. Ayrıca, eğitmenlerin paylaşımlarında örnek davranış sergilemeleri gerekliliğine dair toplumsal bir beklentinin var olduğu görüşü ortaya çıkmıştır. Katılımcıların konuya yönelik görüşleri şu şekildedir:

"Bence toplumsal bir beklenti var eğitmenlere karşı. Çünkü mesela öğretmen takip ediyoruz, en basiti, alkol aldığı bir fotoğraf bile paylaşsa bu, öğrenciler tarafından onu hafife almamıza sebep oluyor ya da daha farklı yargılamamıza mesela ya da çocukça davrandığı bir videoyu falan attığında öğretmene karşı saygı azalıyor. Yani daha laubali oluyor çocuklar bir öğretmeni Instagram'dan takip ettiğinde. Sanki sadece ders, yani sadece öğretmenmiş, özel hayatı yokmuş gibi davranıyorlar ve bu kesinlikle toplum baskısı bence" (K4).

Katılımcılardan K1 ve K7, genel olarak toplumun eğitmenlerden beklentisinin yanı sıra, kişinin kendi beklentisi ile uyuşmayan eğitmen paylaşımlarındaki algının önemli olduğunu vurgulayarak eğitmeni takipten çıkarma veya dersine karşı tepki gösterme yollarına gidilebileceğini ifade etmektedir. Konuya yönelik görüşler şu şekilde belirtilmiştir:

"Mesela, benim hayvan hassasiyetim var. Onun kasti bir paylaşımı görünce çıkarırım yani. Ya da onun gibi herhangi bir başka konuda, ırkçılık gibi mesela ne bileyim, bazı şeyler vardır konuyla ilgili olumlu ya da olumsuz algı yaratıyor" (K1).

"Öyle ki ben mesela arkadaşımın bir sözünü duyduğumda onunla belki muhatabımı kesiyorum belki tek cümlesinde. Aynı şey öğretmen için de geçerli. Bu öğretmen bunu düşünüyorsa bunun dersini de düşünmüyorum ben hiç umurumda değil. Ben bunu kaile almam diyor, mesela arkada dersle alakasını koparıyor o hocanın dersinde" (K7).

**TEMA 6: Eğitmenlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin paylaşım farklılıklarının öğrenci algısı**

Katılımcıların birçoğu (K1, K2, K3, K4, K7, K11), eğitmenlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin paylaşımlarında görsel paylaşımların farklı algılandığı üzerinde durmuştur. Bu bağlamda, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin dil kullanımında bir farklılık algılanmadığı ortaya çıkmıştır. Katılımcılar görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

"Bir algı farklılığı var. Az önce de bir örnek verdim mesela hele ki ben düşünemiyorum ortaokul ya da lisede bir tane çocuğun öğretmeni alkolle, ya da kadın bir öğretmen alkolle şu an günümüzdeki bakış açısıyla konuşuyorum, fotoğraf ya da paylaşımda bulunsa yani çok büyük tepki alır. Aşırı bir tepki alır, kendi çevremde, büyüdüğüm ortamdan konuşuyorum şu anda bir hayal ettim yani, çok tepki alır, mahvederler hocayı. Kötü olur yani" (K7).

Katılımcılar, eğitmenlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin paylaşım farklılıklarının algısında üniversite öğrencisi olmalarının paylaşımları daha kabul edilebilir kıldığını belirtmişlerdir. Şu görüşler bu yaklaşımı destekler niteliktedir:

"Lisede bir hocamızın bir sosyal medya hesabı olsa çok da umurumuzda olmazdı yani, o sıra arkadaş çevresi daha önemli. Ama üniversiteye gelince, belli bir yere gelmiş kişilerin söyledikleri, yaşadıkları, anlattıkları, gün içerisinde nasıl davrandıkları, bu senin için daha bir önemli bir şey oluyor çünkü insan kariyerini çizmeye tam üniversitede başlıyor. Yani lise ve üniversite öğretmenleri arasında da fark var" (K8).

"Bence yaşla alakası var. Sonuçta lisedeyken daha reşit değilsin bazı şeyleri daha yeni öğreniyorsun. Görüş olarak da çok değişiyorsun. Öğrencinin öğretmene öğretmenin öğrenciye bakışı değişiyor. Diyaloglar da daha farklı oluyor" (K1).

**TEMA 7: Eğitmenlerin öz-anlatı paylaşım tutumlarına (hiç paylaşımda bulunmama, hesaplarına öğrenci kabul etmeme, çok sık paylaşımda bulunma) yönelik öğrenci algısı**

Araştırmanın bu kısmında, eğitmenlerin öz-anlatı paylaşım tutumları üç biçimde ele alınmıştır. İlk olarak, eğitmenlerin sosyal medyada hesapları olmasına rağmen hiç paylaşımda bulunmamaları ikincisi, kişisel hesaplarına öğrenci kabul etmemeleri ve son olarak da, çok sık paylaşımda bulunmaları. Bu doğrultuda, ilk biçim için (eğitmenlerin hiç paylaşımda bulunmamaları) öğrenci algıları analiz edildiğinde, eğitmenlerin; iletişim amaçlı, 'stalk', gündemi takip etmek, sosyal birisi gibi gözükme isteği ve toplumsal baskıdan dolayı hiçbir paylaşımda bulunmadıkları öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Konuya ilişkin katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

"Belki de iletişim için bulunduruyordur. Öğrenciler yazar diye… Telefonunu vermek yerine buradan ulaşabilirsiniz, bu notlara buradan bakabilirsiniz gibi. Bu da mantıklı yani. "stalk" için de kullanabilir. Öğrencileri kontrol edebilir" (K11).

İkinci tutum biçimi, eğitmenlerin kişisel hesaplarına öğrenci kabul etmemeleri konusuna yönelik öğrenci algısı analiz edildiğinde, eğitmenlerin; öğrencilerin gözünde statülerini koruma isteğinde olmaları ve öğrencileri kabul etmemeleri katılımcıların çoğu tarafından normal karşılanmıştır.

"Öğrencinin gözündeki öğretmen statüsünü bozmamak için kabul etmiyor olabilirler. Öğrencilere güvenmediği için de olabilir. Ama ben kabul etmelerini isterdim. Dışarda da onu görmek isterim" (K3).

“Çok normal. Sınıftaki öğrenci–öğretmen ilişkisi bozulmasın diye almıyorlardır” (K4).

Üçüncü tutum biçimi, eğitmenlerin çok sık paylaşımda bulunmaları konusudur. Katılımcılar bu konuyu eğitmenden kaynaklı bir sorun olarak algılamakta, örnek kişi olarak konumlandırıldığından, paylaşım içeriklerine dikkat etmesi gerektiğini düşünmektedir. Katılımcıların bir kısmının ise, eğitmenlerin çok sık paylaşımda bulunmalarını normal karşıladığı ortaya çıkmıştır. Katılımcılardan K2, K4, K6 ve K8 konuya eğitmen taraflı eleştirel yaklaşarak şu görüşleri belirtmiştir:

“Ben biraz sorunları olduğunu düşünüyorum. Sürekli paylaşım yapanların özgüven sorunu olduğunu düşünüyorum. Hayatının her dakikasını paylaşanlar öyle” (K2).

“Aynı şeyi gereksiz yere uzatarak insanların zamanlarından almasını doğru bulmuyorum. Kısa ve öz bir şekilde paylaşacağı şeyi ifade etmelidir” (K4).

Katılımcılardan K3 ve K7 sosyal medyanın özgür bir ortam olmasından dolayı, eğitmenlerin istedikleri sıklıkta paylaşımda bulunmalarını normal karşılamıştır. Katılımcıların görüşleri aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

“İstediğini yapabilir. Karışamam ki. Ben hoşlandıklarını düşünüyorum. Herkes her istediğini yapar bu bir özgürlüktür” (K3).

“Sosyal medya tamamen özgür bir alan, bu yüzden ister günde bir gönderi, ister bin gönderi paylaşabilir. Zaten eğer rahatsız olan insanlar varsa engelleyebilir ya da gizleyebilirler” (K7).

Derinlemesine görüşme yöntemi ile toplanan verilerin betimsel analiz ve tematik içerik analizi yöntemi uygulanarak analiz edilmesinin sonucunda, öğrencilerin sosyal medya platformlarında eğitmenlerini sevdikleri, merak ettikleri ve özenip teşvik edildikleri için takip ettikleri ortaya çıkmıştır.

Sosyal medya yolu ile öz-anlatı oluşumunun yazılı veya görsel paylaşımlar yolu ile gerçekleştiği; eğitmenlerin öz-anlatıları sayesinde karakter analizlerinin yapılabildiği ve bilinmeyen yönlerinin ortaya çıktığı sonucuna varılmıştır.

Eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı paylaşımlarında genelde başkalarının onayladığı, olunması istenen bir kişinin sosyal medya yolu ile yaratıldığı ortaya çıkmış, bunun sonucunda da eğitmenin eğitmen kimliğine uygun, toplumsal değerler ve beklentiler ile uyumlu paylaşımlarda bulundukları görüşüne ulaşılmıştır.

Eğitmenlerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin paylaşımlarında görsel paylaşımların farklı algılandığı, iletişim amaçlı, ‘stalk’ veya gündemi takip etme isteği ile öz-anlatı paylaşımlarında bulundukları sonucuna ulaşılmıştır.

**Üçüncü Nitel ve Nicel İçerik Analizi Basamağına Yönelik Bulgular (Eğitmenlere Yönelik Araştırma Bulguları)**

Araştırmanın eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı oluşturmasına yönelik paylaşımlarının incelendiği bu basamağında, öz-anlatı paylaşımlarındaki konu ve kategorileri ve paylaşım oranları, nitel ve nicel içerik analizi yöntemi ile belirlenmiş ve aşağıdaki şekilde tablolaştırılmıştır. Tema numaraları (Tema 3, Tema 4, Tema 5, Tema 6), İkinci Nitel Veri Analizi Basamağındaki hali ile kullanılmıştır.

**Tablo 15**
**Eğitmenlerin Öz-Anlatı Kategorileri ve Paylaşım Oranları**

| | Tema 3: Eğitmenlerin Sosyal Medyada Öz-anlatı Oluşturma Biçimleri | | | | | Tema 4: Eğitmenlerin Gerçek Yaşantıları ve Sosyal Medyada Öz-anlatıları | | Tema 5: Eğitmen Paylaşımlarının Toplumsal Değerler ile Uyumu | | Tema 6: Toplumsal Cinsiyet Rolleri Bağlamında Eğitmen Paylaşımları | | | Genel Toplam (n) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| KATILIMCI | Görsel Paylaşım | Yazılı Paylaşım | Görsel ve Yazılı Paylaşım | Bilinmeyen Yönlere İlişkin Öz-anlatı (Eğitmenlik Rolleri Dışı Paylaşımlar: Özel Hayat, Hobi, Gezi, Sanat, Spor, Mizah, Özel Zevkler, vb.) | Eğitmenlik Rolü ile İlgili Öz-anlatı | Olumlu Duygu Dışa Vurum | Olumsuz Duygu Dışa Vurum | Öğrencilerin Toplumsal Beklentilerinin Aksi Paylaşımlar (Ayrımcılık, Uç Siyasi Söylem, Argo Kullanımı, vb.) | Öğrencilerin Toplumsal Beklentileri ile Uyumlu Paylaşımlar | Eril Dil Kullanımı | Dişil Dil Kullanımı | Eşitlikçi Söylem | |
| K1 | 14 | 1 | 5 | 50 | 17 | 22 | 0 | 0 | 11 | 0 | 0 | 1 | |
| K2 | 0 | 2 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1 | 0 | 9 | 0 | 0 | 0 | |
| K3 | 5 | 4 | 8 | 25 | 1 | 20 | 1 | 10 | 17 | 0 | 5 | 3 | |
| K4 | 21 | 30 | 19 | 12 | 1 | 14 | 2 | 1 | 12 | 6 | 2 | 1 | |
| K5 | 6 | 1 | 1 | 14 | 0 | 13 | 0 | 0 | 9 | 0 | 0 | 0 | |
| K6 | 2 | 0 | 3 | 18 | 14 | 19 | 0 | 2 | 12 | 0 | 8 | 0 | |
| K7 | 19 | 1 | 2 | 13 | 1 | 20 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | |
| K8 | 5 | 0 | 0 | 1 | 3 | 3 | 0 | 0 | 3 | 5 | 0 | 0 | |
| K9 | 3 | 3 | 1 | 5 | 3 | 3 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | 3 | |
| K10 | 0 | 0 | 0 | 27 | 5 | 5 | 0 | 0 | 1 | 0 | 0 | 1 | |
| K11 | 2 | 3 | 5 | 13 | 5 | 5 | 3 | 4 | 6 | 3 | 0 | 2 | |
| K12 | 1 | 3 | 1 | 11 | 1 | 5 | 0 | 2 | 6 | 0 | 3 | 2 | |
| K13 | 6 | 1 | 0 | 7 | 6 | 10 | 2 | 0 | 2 | 0 | 0 | 2 | |
| K14 | 1 | 4 | 1 | 3 | 8 | 2 | 0 | 1 | 6 | 0 | 2 | 1 | |
| K15 | 5 | 0 | 1 | 5 | 12 | 8 | 0 | 0 | 13 | 2 | 0 | 0 | |
| K16 | 2 | 0 | 17 | 1 | 0 | 3 | 1 | 12 | 0 | 0 | 9 | 4 | |
| K17 | 2 | 3 | 1 | 8 | 1 | 6 | 1 | 0 | 11 | 0 | 1 | 3 | |
| K18 | 3 | 2 | 6 | 1 | 3 | 5 | 0 | 0 | 4 | 0 | 0 | 1 | |
| K19 | 0 | 5 | 4 | 17 | 4 | 17 | 1 | 3 | 14 | 0 | 3 | 2 | |

| | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| K20 | 9 | 3 | 0 | 2 | 13 | 4 | 0 | 0 | 6 | 0 | 0 | 2 | |
| K21 | 5 | 2 | 7 | 11 | 4 | 11 | 0 | 0 | 2 | 0 | 1 | 0 | |
| K22 | 5 | 0 | 1 | 21 | 1 | 13 | 0 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1 | |
| K23 | 2 | 0 | 9 | 4 | 1 | 10 | 0 | 0 | 9 | 0 | 1 | 4 | |
| K24 | 5 | 0 | 30 | 3 | 0 | 24 | 0 | 0 | 4 | 0 | 0 | 10 | |
| **Toplam (n)** | **n=118** | **n=68** | **n=122** | **n=273** | **n=104** | **n=243** | **n=12** | **n=35** | **n=159** | **n=17** | **n=36** | **n=43** | **n=1230** |
| **Yüzde (%)** | **%10** | **%6** | **%10** | **%22** | **%8** | **%20** | **%1** | **%3** | **%13** | **%1** | **%3** | **%3** | **%100** |

Üniversite eğitmenlerinin Facebook hesaplarının incelenmesi sonucunda elde edilen veriler neticesinde dört ana temaya ulaşılmıştır. İkinci nitel araştırma basamağındaki bulgulara dayanarak, ortak temaların belirlenip (Tema 3, Tema 4, Tema 5, Tema 6) incelendiği bu basamakta, her bir tema kendi içinde alt temalar dahilinde analiz edilmiştir.

**Sayısallaştırma Yolu ile Nitel Veriyi Destekleme**

Bu analizde, her bir temanın toplam öz-anlatı skorundan aldığı yüzdesel orana göre yorumlama yapılmaktadır. Örneğin Tema 3'ün toplam öz-anlatıdan aldığı oran %56'dır. Ve Tema 3 altında yer alan alt temaların %56'lık oran içinde nasıl bir dağılım gösterdiği yorumlanmaktadır. Bu sayısallaştırma biçimi; ilgili tema altındaki alt temaların birbirlerine göre durumlarını anlama ve yorumlama noktasında nitel veriyi desteklemek amacıyla kullanılmıştır.

İlk tema olarak incelenen (Tema 3) 'eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı oluşturma biçimleri'; görsel paylaşım, yazılı paylaşım, görsel ve yazılı paylaşım, bilinmeyen yönlere ilişkin öz-anlatı (eğitmenlik rolleri dışı paylaşımlar: özel hayat, hobi, gezi, sanat, spor, mizah, özel zevkler, vb.) ve eğitmenlik rolü ile ilgili öz-anlatı kategorileri çerçevesinde analiz edilmiştir.

**Tema 3. Eğitmenlerin Sosyal Medyada Öz-anlatı Oluşturma Biçimleri**

| Alt Temalar | % |
|---|---|
| Bilinmeyen Yönlerine İlişkin Öz-anlatı | %22 |
| Görsel Paylaşım Yolu ile Öz-anlatı | %10 |
| Görsel ve Yazılı Paylaşımlar Yolu ile Öz-anlatı | %10 |
| Eğitmenlik Rolü ile İlgili Öz-anlatı | %8 |
| Yazılı Paylaşım Yolu ile Öz-anlatı | %6 |
| **Toplam** | **%56** |

İncelenen ilk temanın sonuçlarına göre, eğitmenlerin Facebook'ta bilinmeyen yönlerine ilişkin öz-anlatı (eğitmenlik rolleri dışı paylaşımlar: özel hayat, hobi, gezi, sanat, spor, mizah, özel zevkler, vb.) paylaşımlarında bulunmasının en yüksek yüzdesel orana (%22) sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunu takiben, eğitmenlerin görsel paylaşım yolu ile öz-anlatı oluşturmalarının oranının %10, yazılı paylaşımlarının %6, görsel ve yazılı paylaşımlarının ise %10 oranında olduğu ortaya çıkmıştır. Bu basamak için eğitmenlik rolü ile ilgili öz-anlatı paylaşımlarında bulunan eğitmenlerin ise %8 oranında bir yüzdeye sahip olduğu belirlenmiştir.

Elde edilen bulgular çerçevesinde, eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı oluşturma biçimlerinde bilinmeyen yönlerini sunma yoluna gittikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öz-anlatı içerikli paylaşımlarını yazılı olmasından çok, görsel ve 'görsel ve yazılı' olarak gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak, incelenen eğitmenlerin sosyal medyadaki kişisel hesaplarında (Facebook) eğitmenlik rolüne ilişkin öz-anlatı paylaşımlarını tercih etmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitmenlerin gerçek yaşantıları ve sosyal medyada öz-anlatıları teması (Tema 4), 'Olumlu Duygu Dışa Vurum' ve 'Olumsuz Duygu Dışa Vurum' olarak iki alt tema çerçevesinde analiz edilmiştir.

**Tema 4. Eğitmenlerin Gerçek Yaşantıları ve Sosyal Medyada Öz-anlatıları**

| Alt Temalar | % |
|---|---|
| Olumlu Duygu Dışa Vurum | %20 |
| Olumsuz Duygu Dışa Vurum | %1 |
| **Toplam** | **%21** |

Hesapları incelenen katılımcı grubunun %20 oranında gerçek yaşantılarına dair olumlu dışavurumlarda bulundukları ortaya çıkmıştır. Olumsuz duygu dışa vurum kategorisinde ise

%1 oranında öz-anlatı paylaşımı ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, eğitmenlerin sosyal medyada öz-anlatı sunumlarında gerçek yaşantılarına ilişkin olumlu bir algı yaratımında olduğu göze çarpmaktadır.

Araştırmanın 5. Temasını oluşturan; eğitmen paylaşımlarının toplumsal değerler ile uyumu; öğrencilerin toplumsal beklentilerinin aksi paylaşımlar (ayrımcılık, uç siyasi söylem, argo kullanımı, vb.) ve öğrencilerin toplumsal beklentileri ile uyumlu paylaşımlar olarak iki alt tema çerçevesinde incelenmiştir.

**Tema 5. Eğitmen Paylaşımlarının Toplumsal Değerler ile Uyumu**

| Alt Temalar | % |
|---|---|
| Öğrencilerin Toplumsal Beklentilerinin Aksi Paylaşımlar | %3 |
| Öğrencilerin Toplumsal Beklentileri ile Uyumlu Paylaşımlar | %13 |
| **Toplam** | **%16** |

Elde edilen verilerin sonucunda, eğitmenlerin öğrencilerin toplumsal beklentilerinin aksi paylaşımlarda bulunmasının %3, öğrencilerin toplumsal beklentileri ile uyumlu paylaşımlarda bulunmasının ise %13 oranında olduğu saptanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde, eğitmenlerin paylaşımlarında öğrencilerin toplumsal beklenti ile uyum gösteren paylaşımları tercih ettiği ve kişisel sayfalarında bu yönde paylaşımlarda bulundukları sonucuna ulaşılmıştır.

Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında eğitmen paylaşımları temasının (Tema 6) analizi sonucu, eğitmenlerin Facebook'taki paylaşımları; eril dil kullanımı, dişil dil kullanımı ve eşitlikçi söylem çerçevesinde incelenmiştir.

**Tema 6. Toplumsal Cinsiyet Rolleri Bağlamında Eğitmen Paylaşımları**

| Alt Temalar | % |
|---|---|
| Dişil Dil Kullanımı | %3 |
| Eşitlikçi Söylem | %3 |
| Eril Dil Kullanımı | %1 |
| **Toplam** | **%7** |

Elde edilen bulgular neticesinde, eril dil kullanımının %1, dişil dil kullanımının %3 ve eşitlikçi söylem içeren paylaşımların %3 oranında gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle, bu kategori çerçevesinde, eğitmenlerin çoğunun dişil dil ve eşitlikçi söylem içeren paylaşımlarda bulundukları sonucuna ulaşılmıştır.

**Dördüncü Görsel İçerik Analizi Basamağına Yönelik Bulgular (Eğitmenlere Yönelik Araştırma Bulguları)**

Birinci ve ikinci nitel araştırma analiz basamaklarındaki sonuçlara göre, öğrenciler tarafından belirtilen eğitmen paylaşımlarının "toplumsal değerler ile uyumu" göstergeleri esas alınarak incelenen 20 eğitmene ait toplam 100 fotoğrafın görsel içerik kodlama yöntemi ile analiz sonuçları aşağıdaki gibidir.

**Dördüncü Görsel İçerik Analizi Basamağı Bulguları: Eğitmenlerin Fotoğraf Paylaşımlarının Toplumsal Değerler ile Uygunluğu**

| Katılımcı Fotoğrafları | Uyum Var (n) (%) | Uyum Yok (n) (%) | Genel Toplam (n) |
|---|---|---|---|
| 1.KF | 5 | - | |
| 2.KF | 5 | - | |
| 3.KF | 3 | 2 | |
| 4.KF | 3 | 2 | |
| 5.KF | 5 | - | |
| 6.KF | 4 | 1 | |
| 8.KF | 5 | - | |
| 9.KF | 5 | - | |
| 10.KF | 5 | - | |
| 11.KF | 3 | 2 | |
| 12.KF | 3 | 2 | |
| 13.KF | 5 | - | |
| 14.KF | 4 | 1 | |
| 15.KF | 5 | - | |
| 16. KF | - | 5 | |
| 17. KF | 5 | - | |
| 18. KF | 5 | - | |
| 19.KF | 4 | 1 | |
| 20.KF | 5 | - | |
| **Toplam (n)** | **n=79** | **n=16** | **n=95** |
| **Yüzde (%)** | **%83** | **%17** | **%100** |

Görsel içerik kodlama ölçütlerine göre (uyum var/uyum yok), 11 eğitmenin (K1, K2, K5, K8, K9, K10, K13, K15, K17, K18, K20) paylaştığı her fotoğrafın (5 fotoğrafın 5'i) toplumsal değerler ile uyumlu olduğu ortaya çıkmıştır. İncelenen diğer üç eğitmenin (K6, K14, K19) paylaştığı fotoğrafların büyük çoğunluğunun (5 fotoğraftan 4'ü) ve kalan dört eğitmenin (K3, K4, K11, K12) de fotoğraf paylaşımlarının çoğunluğunun (5 fotoğraftan 3'ü), toplumsal değerler ile uyum gösterdiği izlenmiştir.

Katılımcılardan K16'nın ise fotoğraf paylaşımlarının hepsinin (5 fotoğrafın 5'i) toplumsal değerler ile uyum ölçütlerine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Buradan hareketle, yukarıda sunulan uyum var/uyum yok tablosu (Tablo 20), araştırma bulguları doğrultusunda sıralama yeniden düzenlenerek aşağıdaki şekilde sunulmuştur. Toplumsal değerlerle uyum açısından katılımcıların hiyerarşik görünümü:

1.KF/2.KF/5.KF/8.KF/9.KF/10.KF/13.KF/15.KF/17.KF/18.KF/20.KF/6.KF/14.KF/19.KF/3.KF/4.KF/11KF/12.KF/16.KF

**Sonuç ve Değerlendirme**

Sosyal medyada eğitmenlerin öz-anlatı paylaşımları ve bu paylaşımların öğrenci algısının araştırıldığı çalışma, araştırmanın amacı ve soruları doğrultusunda birbiri üzerine eklenen 4 nitel veri toplama tekniğine (nitel tematik içerik analizi, betimsel analiz, elektronik veriye dayalı doküman analizi, nicel içerik analizi) dayalı 4 farklı analiz biçimi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bağlamda, eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatılarında olumlu dışa vurumda bulundukları ve toplumsal değerler ile uyumlu öz-anlatı paylaşımları gerçekleştirdikleri belirlenmiş, bunun sonucunda eğitmen paylaşımlarının öğrenci algısı ile benzerlik gösterdiği görülmüştür. Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında yapılan analiz sonucu ortaya çıkan bir diğer benzerlik ise, eğitmenlerin dişil dil ve eşitlikçi söylem içeren paylaşımlarda bulunmasıyla kendini göstermektedir. Eğitmenlerin oluşturduğu eril/dişil görsel paylaşımların öğrenciler ve toplum tarafından farklı algılandığı ve bu yönüyle eğitmen öz-anlatılarının algılanılmasında farklılık oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitmenlerin eğitmenlik rolleri dışı öz-anlatı paylaşımlarını hem "görsel" hem de "görsel ve yazılı" olarak gerçekleştirdikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin eğitmenlerin paylaşımlarını merak ettiği için takip ettikleri sonucuna ulaşılan araştırmada, aynı zamanda, eğitmenlerin örnek davranış kalıpları çerçevesinde ve mesleki kimliklerine yönelik paylaşımlarda bulunmalarının da beklendiği ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak, öğrencilerin üniversitede

okumasının eğitmen paylaşımlarını daha kabul edilebilir kıldığı tespit edilmiştir. Araştırmada ulaşılan bir diğer sonuç ise, öğrencilerin eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı paylaşımlarının gerçek yaşantıları ile tutarlı olmadığını düşündüklerini göstermektedir. Buradan hareketle, eğitmenlerin gerçek yaşantılarına ilişkin oluşturdukları öz-anlatı biçimlerinin öğrenciler tarafından farklı algılandığı ve öğrencilerin, eğitmenlerin kişisel yaşantılarına ilişkin öz-anlatılarının gerçeği yansıtmadığını düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca, eğitmenlerin öz-anlatı paylaşımlarında başkaları tarafından onaylanmak istediği paylaşımlara yer verdiği, paylaşımlarının başkaları tarafından beğenilmesi adına öz-anlatılarında seçiciliğe gidilebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın sonucunda, analiz edilen bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ortaya çıkan temaların alanyazın ile uyumlu olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, araştırma sonucunda, öğrencilerin, eğitmenlerin sosyal medyadaki öz-anlatı içerikli paylaşımlarının toplumun ve öğrencilerin beklentileri dahilinde gerçekleştirildiği algısına sahip olduğu ve bu yönüyle eğitmen paylaşımları ile öğrenci algıları arasında bir benzerlik olduğu ortaya çıkmıştır.

**Değerlendirme**

Buradan hareketle, sosyal medyada eğitmenlerin öz-anlatı oluşturmaları ve buna yönelik paylaşımlarda bulunmalarının öğrenci algısının araştırıldığı mevcut çalışmanın, yukarıda ele alınan birçok etkileşim sonucu oluştuğu ve bir takım farklılık ve benzerlikler içerdiği görülmektedir. Özellikle günümüz modern teknolojisinin gelişimi ile birlikte artan sosyal ağ siteleri ve yeni uygulamalar sayesinde, eğitmenlerin sadece mesleki yönünü içeren paylaşımları ile değil, aynı zamanda bilinmeyen yönlerinin paylaşımları açısından da sınırlarının genişlediği bir alan yaratılmış olmaktadır.

Yapılan alanyazın incelemesinin sonucunda öz-anlatı terimine yönelik ülkemizde yapılmış olan bir araştırmaya rastlanmadığı için mevcut araştırmanın bu yönüyle ülkemizde ilk örneği temsil ettiği görülmektedir. Yabancı alanyazın incelemesinin sonucunda ise genel olarak sosyal medya kullanıcılarının incelendiği görülmüş ve eğitim alanında konuya ilişkin çalışmaların yetersiz kaldığı fikrine ulaşılmıştır. Bunun sonucunda, mevcut çalışmanın eğitmen-öğrenci iletişiminin daha etkili olması kapsamında değerlendirilerek ileriki çalışmalar için yeni bir alan yaratması hedeflenmiştir.

**Kaynakça**


Abbott, H. P. (2008). The Cambridge Introduction To Narrative. New York: Cambridge University Press.

Alves, D., Fernandez-Navarro, P., Baptista, J., Ribeiro, E., Sousa, I. & Gonçalves, M. M. (2014). “Innovative Moments In Grief Therapy: The Meaning Reconstruction Approach And The Processes Of Self-Narrative Transformation”. Psychotherapy Research. C.24, (1), 25-41.

Armağan, A. (2013). “Gençlerin Sanal Alanı Kullanım Tercihleri ve Kendilerini Sunum Taktikleri: Bir Araştırma”. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C.*6, (27)*, 78-92.

Ayaydın, M. & Tok, H. (2015). “Motivasyonu Etkileyen Faktörlere İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep Örneği)”. Turkish Studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic. Volume 10/11, 187-200.

Baker, L. R. (2016). “Making Sense Of Ourselves: Self-Narratives And Personal Identity”. Phenomenology and the Cognitive Sciences. C.15, (1), 7-15.

Binhalail, N. (2014). “Personal Identity And Profile Image In Social Media. Looking At Images: A Researcher's Guide”. University of Southampton. https://blog.soton.ac.uk/wsapgr/looking-at-images/ Erişim Tarihi: 02.12.2017.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). “Örnekleme Yöntemleri”. http://w3.balikesir.edu.tr/~msackes/wp/wp-content/uploads/2012/03/BAY-Final-Konulari.pdf/ Erişim Tarihi:10.12.2018

Cambridge Dictionary. (2017). Self. https://dictionary.cambridge.org/dictionary/turkish/self

Erişim Tarihi: 14.05.2017
Creswell, J. W. (2003). Research Design: Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches (2nd Ed.). Thousand Oaks, California. London: Sage Publications.
Dict.com (2017). "Self". https://www.dict.com/ingilizce-turkce/self/. Erişim Tarihi: 14.05.2017
Ertürk, Y. D. & Eray, T. E. (2016). "Fenomenolojik Bir Kavram Olarak Kendilik ve Sosyal Ağlarda Kendilik Sunumu ile Narsistik Eğilimler İlişkisi: İletişim Fakültesi (İ. Ü. İ. F.) Öğrencileri Üzerine Bir Ön Çalışma". International Journal of Intermedia. C.3, (1), 12.
Kehily, M. J. (1995). "Self-Narration, Autobiography and İdentity Construction. Gender and Education". C.7, (1), 23-32.
Kılıçer, K. (2008). Teknolojik Yeniliklerin Yayılmasını ve Benimsenmesini Arttıran Etmenler http://localhost:8080/xmlui/handle/anadolu/326/ Erişim Tarihi: 03.12.2016
Meira, L. & Ferreira, T. (2008). "Narrative and Image: Metaphors of the Dialogical Self and the Problem of Spatiality" (Commentary on Ruck, N. & Slunecko, T., 2008). International Journal for Dialogical Science. C.3, 291-300.
Merriam-Webster Dictionary (2018). Self. https://www.merriam-webster.com/ Erişim Tarihi: 12.10.2018
Mycoskie, B. (2014). Nasıl Fark Yaratabilirsin? Ürünü Sattıran Hikayesidir!. (Çev. Şengül, M. E.). İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık (Eserin orijinali 2011'de yayımlandı).
Nanay, B. (2009). "Narrative Pictures". The Journal of Aesthetics and Art Criticism. C.67, (1), 119-129.
Pösteki, N., & Velioğlu, Ö. (2014). "Bireyin Kendini Sunuş ve Konumlandırış Biçimindeki Dönüşüm: Selfie Kimlikler". I. Uluslararası İletişim Bilimleri ve Medya Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı. I. Uluslararası İletişim Bilimleri ve Medya Araştırmaları Kongresi, Kocaeli. Erişim Tarihi: 14.11.2018
Schlenker, B. R. (1980). Impression Management. Monterey, CA: Brooks/Cole Publishing Company.
Sipiteri, M. (2016). "Why Is Intergeneratioan Learning Important?" https://epale.ec.europa.eu/en/content/why-intergenerational-learning-important Erişim Tarihi: 04.04.2018
Speidel, K. (2013). Can A Single Still Picture Tell A Story? Definitions of Narrative and the Alleged Problem of Time with Single Still Pictures. *Diegesis*. C. *2,(1)*.
Tam, M. S. (2015). Erving Goffman'ın Dramaturjik Kuramı Çerçevesinde Sosyal Medyada Selfie (Özçekim) Paylaşımları (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
Teichert, D. (2004). "Narrative, Identity and the Self". Journal of Consciousness Studies. C. 11, (10-11), 175-191.
Tel, M. & Köksalan, B. (2009). "Günümüzde Yeni Bir Boş Zaman Aktivitesi Olarak İnternet: Öğretim Üyeleri Örneği". Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. C.28, (28).

Türk Dil Kurumu (2018). Benlik. https://sozluk.gov.tr/ Erişim Tarihi: 12.10.2018

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (Dokuzuncu baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.

Yılmaz, F. & Arslan, S. B. (2014). "Çomü Tömer'de Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Motivasyon Kaynakları ve Sorunları". Electronic Turkish Studies. C.9, (6).

WordReference (2017). "Self". http://www.wordreference.com/entr/self/ Erişim Tarihi: 14.05.2017